

ANDREJA BUH

Tim: »NE ŽELI SI, NAREDI!«

Tim Žnidaršič Svenšek je bil na 2. evropskih paraigradah mladih na Finskem najhitrejši na 50 m delfin, postavil je nov državni rekord, za nameček se je prvič spustil pod mejo 40 sekund (arhiv: Tim Žnidaršič Svenšek)

Tim Žnidaršič Svenšek je živahen petnajstletnik. Je dijak prvega letnika srednje tehnične šole v Ljubljani in želi postati računalniški programer. Je ljubitelj nogometa, pa tudi drugih športov, zbiratelj kamnov in mineralov in zelo rad se družijo z vrstniki. Ga pa od njih loči posebnost: Tim je paraplavec. Rodil se je namreč z anomalijo obeh rok, kar pa Timu ne greni življenja, ampak iz njega ustvarja zmagovalca.

»Usodni« trenutek za Tima je bilo srečanje s paraplavalcema Darkom Đurićem in Ninom Batageljem leta 2017. Plavati pa se je seveda naučil že prej. Kdaj se je Tim srečal z vodo in plavanjem?

Leta 2008 smo bili z družino na počitnicah na Debelem rtiču. Na vsak način sem hotel plavati in oči me je odpeljal do bazena. Nataknil mi je rokavčke, pa sem jih kar takoj snel in odvrigel. Oči je videl, da bo imel z mano kar veliko dela in medtem ko sta mami in sestra Julija počivali ob bazenu, me je oči učil. Najprej zaupanja do vode, da sem

si upal tudi potopiti se pod gladino. Nato pa lebdenja na vodi, »mrtvaka« rečemo po domače. In še isti dan sem splaval.

Timov oče doda, da plavalci in paraplavci, s katerimi se srečujejo zadnja leta, iz izkušenj povedo, da ima Tim talent. Gre za talent, ki ga ima veliko otrok. Od okoliščin in predvsem volje ter vztrajnosti otroka pa je odvisno, ali ta talent širi v tekmovalni luči.

Tim, že naslednje leto ste znova odšli na počitnice s pomočjo Rotarijcev in kaj se je zgodilo tam?

Na bazenu, kjer sem ves čas plaval pod vodo, me je opazil neki gospod in staršem rekel: »Zakaj pa ne bi vaš otrok plaval?« Gospod je bil spremljevalec otrok društva Sožitje

iz Ribnice in je opazil moj talent. Sam sem že takrat zelo užival ob plavanju in rad sem bil v vodi, sem pa bil premlad, da bi razmišljal o kakšnem tekmovalnem plavanju. Verjetno takrat sploh nisem še vedel, da kaj takega obstaja.

Potem pa se je – leta 2017 zgodilo srečanje s paralimpijci, ki so se vrnili iz paralimpijskih iger v Riu. Bil sem na pregledu v Soči, kjer so mi svetovali, naj zaradi težav s hrbtenico, ki so seveda posledica anomalije mojih rok, poskušam s plavanjem.

Imel sem srečo, da so bili prav takrat na obisku v Soči naši paralimpijci. Gospa Tanja Babnik nas je povabila na srečanje in nas predstavila gospodu Damijanu Lazarju, predsedniku Zveze za šport invalidov Slovenije – Paralimpijskega komiteja. Gospod Lazar mi je predlagal igranje namiznega tenisa ali plavanje. In ob omembi plavanja so se mi zasvetile oči. To sem jaz!

Gospod Lazar se je dogovoril z gospo Jano Čander, mojo sedanjo trenerko, za preizkus mojega plavanja. Januarja 2017 sem tako prvič plaval pod budnim očesom trenerke in kar takoj je povedala, da me bo prijavila

na državno prvenstvo, ki je potekalo meseca maja v Radovljici. Pri trinajstih letih sem se tako včlanil v Športno društvo Riba in pričel trenirati v Ljubljani, kamor so me enkrat tedensko vozili starši ali stari starši.

Hkrati s treningi pa si začel tudi sodelovati na različnih tekmovanjih?

Tako je. Prvič 18. marca 2017 v Tivoliju, in sicer v prsni tehniki. Naslednja tekma pa je bila že državno prvenstvo v paraplavanju 27. maja, kjer sem postal državni prvak na 50 m prosto in 50 m prsno v kategoriji S6 SB5. Na 50 m kravl pa sem osvojil drugo mesto.

Temu uspehu so tekmovanja kar sledila: na Mednarodnem plavalčkovem mitingu v Brestanici sem na 50 m prsno osvojil drugo mesto v odprti konkurenci. Tudi na prvem mednarodnem tekmovanju v paraplavanju na morju avgusta 2017 v Puli sem osvojil dve zlati medalji.

Sledile so Evropske para igre mladih v Genovi, kjer sem opravil kvalifikacijske preglede in bil uradno mednarodno klasificiran v kategorijo S6 SB6 SM6. Letošnje leto pa sem uspešno zaključil Evropske para igre na Finskem, kjer sem osvojil zlato medaljo na 50 m delfin in odplaval tri A norme za evropsko člansko prvenstvo ter eno A normo za svetovno prvenstvo. Iz tekmovanja v tekmovanje sem napredoval in plaval svoje osebne rekorde.

Po tekmovanju v Genovi je Tim prejel tudi posebno priznanje domačih:

»Medalja najboljšemu, najbolj prijaznemu, najbolj veselemu, najbolj nasmejanemu in izredno srčnemu sinu na svetu!«

Na področju športa invalidov v Sloveniji se stvari postopoma urejajo. Velik mejnik je bil 3. 2. 2018 v Mariboru, kjer je potekalo prvo državno prvenstvo v paraplavanju za tekmovalce do 18 let in hkrati je bilo to prvo državno prvenstvo, ki je bilo integrirano s plavalci neinvalidi. Za kako pomembno stvar je šlo, morda najbolje povzame selektorica paraplavanja (ki je tudi Timova trenerka) Jana Čander, v izjavi po končanem tekmovanju:

»V soboto smo bili priča zgodovinskemu trenutku v Mariboru. Mladi paraplavalci do U18 so prvič odplavali v tekmovalnem sistemu Plavalne zveze Slovenije, torej zgodila se je popolna inkluzija. Organizatorji so odlično izpeljali tekmovanje. Tekmovalci so se odlično odrezali, videti je bilo ogromno nasmejanih obrazov, stiskov dlani, bučnega navijanja s tribun in uspešno odplavlanih dolžin. Super sobota!«

Super sobota tudi zate, Tim, kajti domov si znova prišel z dvema kolajnama. Koliko pa jih že imaš?

Trenutno imam 10 zlatih, 6 srebrnih in dve bronasti in, če mi bo uspevalo tudi naprej, bomo pač morali povečati mojo sobo.

Tim se je v zadnjih dveh letih, poleg naštetih, udeležil še vrsto tekmovanj in nizal uspeh za uspehom. Trenutno najpomembnejši pa je februarški odplavan pogoj za vstop v reprezentanco in tako si postal član Slovenske paraplavalne reprezentance (reprezentant B), kar te lahko odpelje tudi v Tokio.

Da, v Tokiu bodo prihodnje leto paraolimpijske igre in moja velika želja je, udeležiti se jih. Odlično sem se odrezal že na zadnjih evropskih paraigrah mladih na Finskem, kjer sem bil najhitrejši na 50 m delfin. Čakajo me torej pogostejši naporni treningi, čim več obiskov fitnesa, izredna disciplina na vseh področjih svojega življenja, ob vsem tem pa seveda ne smem zanemariti šole. Čeprav je plavanje šport, v katerem bom dejansko lahko užival vse življenje, pa od njega verjetno ne bom mogel živeti. Ob omembi Tokia pa bi rad poudaril še, da sem do sem res prišel s svojim delom in svojimi rezultati, a imajo neprecenljive zasluge za to tudi moji starši, sestra Julija in ded Tone ter Adrijan, ki me podpirajo, vzpodbujajo, so mi v oporo, me spremljajo na tekmovanja, kjer je to le mogoče, mi držijo pesti (ali fige, karkoli že pomaga) in so moji največji feni. In trenerka Jana, ki je od prvega trenutka verjela vame in to zaupanje le še raste. Trenerka zna biti vse, kar v določenem trenutku potrebujem, zna biti stroga in zna biti popustljiva, zna biti učitelj in zna biti prijatelj. In upam, da bova skupaj dosegla rezultate, za katere oba verjamemo, da so uresničljivi.

Ni ravno »športno«, a tekmovalni šport seboj prinaša tudi velike stroške. Kako se vaša družina spopada s tem?

Res ni enostavno, saj imata starša nizke dohodke. Stroškov pa je cel kup: članarine, startnine, treningi, prehrana in športna oprema (ki, verjemite, tudi za plavanje ni poceni), ob tem pa še vožnje na treninge in tekmovanja. Preteklo leto sem imel športno štipendijo v višini 40 evrov – to je dovolj za dvakratno vožnjo na trening v Ljubljani. Ker trenutno bivam v Ljubljani, v brezplačnem internatu,

pa so starši izgubili velik del dohodkov iz naslova državnih pomoči in je tako družina pravzaprav na slabšem. Z dobrimi rezultati, ki jih dosegam in uvrstitvijo v paraplavalno reprezentanco so starši za del stroškov razbremenjeni, kajti tukaj del programa paraplavanja financira Zveza za šport invalidov Slovenije – Paralimpijski komite. Od kar se resno ukvarjam s paraplavanjem, so naši družini že pomagali posamezni podjetniki iz domače občine in bližnje okolice, pa Športna zveza in Občina Loška dolina. Najbolj pa je celotna družina hvaležna Zavodu Vid, saj pomaga že ves čas po svojih najboljših močeh. Neizmerno sem jim hvaležen!

Tim, še eno vprašanje. Si v – kot starši radi rečemo – kritičnih letih. Ko bi se verjetno rad več zabaval, imel čas zase, spil kakšno pivo ...

Tega pri meni seveda ni. Disciplina, disciplina in še enkrat disciplina! Paziti moram na prehrano, sploh ne pijem alkohola, pa

tudi pri zdravilih (le-ta potrebujem zaradi alergije) moram biti previden. Sem namreč pod drobnogledom antidopinške organizacije in (na pol v šali) ta je hujša od kontrole staršev.

Tim, ves čas se pogovarjava o športu oz. tekmovalnem športu. Če ne bi uporabljala besedice »para«, bi bralci, ki te ne poznajo, spregledali, da si pravzaprav invalid. Vidi-mo, da te to pri športu čisto nič ne ovira, kako pa je v vsakdanjem življenju?

Sem zelo samostojen, seveda pa ne morem narediti čisto vsega. Ko sem bil majhen, mi je mami »sčarala« posebno žličko in sploh poskušala s pripomočki olajšati moj vsakdan. Vendar – razen računalnika – ne potrebujem posebnih pripomočkov. Pri opravih, ki jih ne zmorem sam (npr. striženja nohtov) mi pomagajo spremljevalci, ki ga imam trenutno v šoli, v internatu pa za enkrat še ne čutim te potrebe.

Da nisem odvisen od drugih, zdaj že vedo

Tim s trenerko Jano Čander (arhiv: Tim Žnidaršič Svenšek)

tudi moji novi sošolci, s katerimi se zelo dobro razumem in lahko računam na njihovo podporo in pomoč. Čeprav me je bilo pred odhodom v srednjo šolo malček strah, pa se zdaj počutim veliko bolje, kot sem pričakoval. Razredničarka pa je sploh zelo ponosna na moje športne uspehe in na dejstvo, da ima v razredu paraplavalca.

Tim s svojim pogumom, voljo in vztrajnostjo izredno pozitivno vpliva na ljudi okoli sebe. Zna se osredotočiti in izkoristiti okoliščine kar najbolje. S svojo predanostjo ciljem je marsikomu za vzgled. Lahko je tudi nam in zato bomo vsi močno držali pesti, ko se bo na evropsko prvenstvo na Portugalsko v mesecu maju odpravil po normo za paralimpijske igre.

Ostani pogumen, razbijaj stereotipe in posezi po zvezdah! Srečno, Tim! ■

arhiv: Tim Znidaršič Svensšek

O ZAVODU VID

Številni otroci širom Slovenije nimajo brezskrbnega otroštva.

Naloga vseh nas je, da tem otrokom pomagamo. Mogoče nikoli ne bodo mogli samostojno hoditi, teči s prijatelji in se igrati z njimi. Zaradi slepote ali slabovidnosti uživati vseh lepot narave, videti obraza njemu ljubih oseb ali brati knjige in gledati filmov, videti prijatelje ... Nekateri otroci so priklenjeni na posteljo, voziček, ne vidijo barv dneva in jutranjega sonca, so drugačni kot mi in imajo drugačne potrebe. Od nas pričakujejo pomoč, ki jim bo vsaj malo olajšala vsakodnevne tegobe in jim prinesla svetlobo v njihova življenja. Vse te njihove ovire jim lahko pomagamo vsaj omiliti in z ustreznimi pripomočki olajšati njihovo življenje.

Predstavitev zavoda

Humanitarni zavod VID je bil prvi dobredelni in humanitarni zavod v Sloveniji, ki je takoj po nastanku nove samostojne države uvidel potrebo po drugačnem razvoju in zagonu delovanja na humanitarnem področju. Zaostrene socialne razmere, povečanje nezaposlenosti, zmanjševanje pravic iz socialnega in zdravstvenega zavarovanja ter hiter razvoj tehnologij na področju pripomočkov za osebe s fizičnimi in mentalnimi omejitvami, potrebami in nove metode zdravljenja in pomoči otrokom s posebnimi potrebami so leta 1994 narekemale njegovo ustanovitev.

Zdaj že več kot dvajsetletne izkušnje govorijo, da je bila odločitev pravilna. V mnogih primerih smo bili zadnja bilka, ki so se je oprijeli starši otrok s posebnimi potrebami, ko sami niso zmo-

gli več. Ko je sistem odpovedal in odrekel pravico do boljšega pripomočka za bolj samostojno življenje, nove metode zdravljenja, ki so ob enem dajale večje možnosti za uspešnejše okrevanje in spremembo na bolje ... Občutek, da smo bili prav mi tisti, ki smo otrokom in njihovim družinam vse to omogočili in jim uspeli obrniti življenje na bolje, je čudovit. V vseh teh letih so ga z nami delili tudi številni donatorji, podjetja in posamezniki.

Osnovna dejavnost zavoda in sam namen delovanja je zbiranje in zagotavljanje sredstev tako telesno kot duševno prizadetim otrokom. Svoje poslanstvo udejanjamo s pomočjo donatorjev, sponzorjev in izvajanjem dobredelnih akcij. Neskromno lahko trdimo, da smo edina organizacija, ki je vse, kar je ustvarila, ustvarila popolnoma sama. Brez izhodišč v prejšnjem sistemu, brez kakršnekoli podlage iz preteklosti ali kakšnih nasledstev, brez vsakršnih zvez in poznanstev ... In da so rezultati zavidanja vredni ter da smo še vedno edini, ki smo toliko ustvarili.

Komu pomagamo?

Pomagamo otrokom in mladostnikom s posebnimi potrebami iz socialno šibkejših družin na vseh koncih Slovenije, ne glede na vrsto obolenja ali prizadetosti, prav tako nismo krajevno, versko ali društveno omejeni.

Pomagamo z nakupom raznih invalidskih pripomočkov; invalidskih vozičkov, terapevtskih koles, dvigal za invalide, v zadnjem času pa vedno več prilagojenih računalnikov, s pomočjo katerih se otroci s posebnimi potrebami lahko šolajo skupaj z zdravimi vrstniki. Omogočamo dostop do terapij in operacij, ki še niso v slovenskem zdravstvenem zavarovanju, a so v drugih zdravstvenih sistemih že sprejete in pomenijo ogromen korak za napredovanje otroka.

Kako pomagamo?

Praviloma s konkretno pomočjo. Pomagamo po natančno določenih pravilih. Ni nam vseeno, komu bomo namenili sredstva naših donatorjev, ki zaupajo v naše odločitve. Zato se pred začetkom vsake akcije z družino, ki ji nameravamo pomagati, natančno dogovorimo, kako bo akcija potekala in podpišemo dogovor. Za vsak primer posebej se o tem, kateri pripomoček je najprimernejši, posvetujemo še s strokovnjaki, ki otroke obravnavajo.

Zakaj pomagamo?

Pripomočki, ki jih otroci s posebnimi potrebami potrebujejo, so zelo dragi. Zavarovalnica jih ponavadi ne plača ali pa jih ne plača v celoti ter jih starši financirajo delno sami, dokler jih lahko. Po določenem času pa se družinski proračun izčrpa in takrat pomagamo mi. Nobena država, prav tako Slovenija, ne more sama zadovoljevati vseh potreb svojih državljanov. Tako kot je v navadi v razvitem svetu, računa na pomoč nevladnih organizacij.

S kom sodelujemo?

Pri svojem delu smo odprti za sodelovanje z različnimi organizacijami, šolami, ustanovami, strokovnjaki, zdravniki in terapevti, ki obravnavajo otroke ali jim želijo pomagati. Le s skupnimi močmi lahko življenje otrok obrnemo na bolje.

Vizija in poslanstvo

Tudi v prihodnje bomo pomagali vsem otrokom, ki nas potrebujejo, ter skrbeli za razvoj in popularizacijo humanitarne dejavnosti

dežela
OSTRNIC

Obrh

GLASILO OBČINE LOŠKA DOLINA

Med rantami

se imenuje del Kozarišč, kjer so ob cesti, po kateri so nekoč iz vasi vsakodnevno gnali napajat živino k mostu, postavili ograjo iz smrekovih okroglic – rant. Ob obeh straneh makadamske poti so na izklesane kamnite stebre in vanje vdelane kovinske nosilce namestili »rante« in tako preprečili škodo z uhajanjem živine na njive ob poti. Po predvidevanjih naj bi tovrstno ograjo iz »rant« postavili v času gradnje kamnitega mostu in ceste do gradu Snežnik okrog leta 1890. Prvotno so bile rante nameščene v zgornji in spodnji vrsti. Ker se je skozi leta nivo ceste zaradi nasipanja in asfaltiranja dvignil, so pod nivojem ostali skriti tudi spodnji nosilci. Zgornje rante so ob delu ceste vaščani Kozarišč 31. avgusta 2019 po dolgih desetletjih ponovno namestili ...

(vir: zapis na tabli, postavljeni ob rantah)